

DILEMMASPEL

Goed Toezicht

Een spel met 16 dagelijkse dilemma's uit de praktijk om de kwaliteit van toezicht te bespreken, verbeteren en borgen!

"Verstand van onderwijs of verstand van toezicht?" Dat is slechts één van de zestien dilemma's uit het VTOI-NVTK dilemmaspel. Het dilemmaspel bestaat uit gesprekskaartjes die elk een praktisch dilemma weergeven; gebaseerd op waargebeurde casussen uit de praktijk van Raden van Toezicht in het onderwijs en de kinderopvang.

Want hoe acteert u als toezichthouder in moeilijke situaties? Welke principes komen daarbij kijken? En wat vraagt dat van uw Raad van Toezicht? Kortom: een spel met 16 dagelijkse dilemma's uit de praktijk om kwaliteit van toezicht onder de loep te nemen.

U moet kiezen!

Ga met elkaar in gesprek over Goed Toezicht

Als toezichthouder van een onderwijsinstelling of kinderopvangorganisatie krijgt u regelmatig met uitdagende maatschappelijke dilemma's te maken. Dilemma's waar meerdere belangen spelen en die meestal niet in één vergadering op te lossen zijn.

Het spel daagt u en de leden uit uw Raad van Toezicht uit om met elkaar in gesprek te gaan over Goed Toezicht. Soms kan het gesprek prikkelen of schuren. Veel vaker zal u tot interessante inzichten komen die u en uw Raad van Toezicht helpen om het interne toezicht verder te verbeteren.

Foute antwoorden bestaan niet, een goed gesprek wél
Er zijn geen foute antwoorden. Het gaat er niet om wie er gelijk heeft, maar om een open, eerlijk en prikkelend gesprek. Luister naar elkaar en vraag waarom je gesprekspartner een bepaalde keuze maakt. Gebruik uw nieuwe inzichten om kwaliteit van toezicht te verbeteren en borgen.

Hoe werkt het dilemmaspel?

Speel het dilemmaspel tijdens uw jaarlijkse evaluatie of organiseer bijvoorbeeld één keer per jaar een sessie waarin u het spel centraal stelt. Het dilemmaspel is zowel fysiek als digitaal te spelen. Print de kaartjes uit of gebruik de slides via Zoom of Teams.

**Veel speel- en leerplezier met het
Dilemmaspel **GOED TOEZICHT****

DOEL

Het spel daagt je uit elkaar te prikkelen over Goed Toezicht. Daarom gaan we met elkaar het gesprek aan de hand van dilemma's , verdeeld over acht thema's. Ga telkens naar een nieuwe slide met een dilemma, lees het hardop voor, maak een keuze en ga in gesprek met je mede-toezichthouders.

Het kan voorkomen dat je het niet met elkaar eens bent; dat is prima! Er zijn geen foute antwoorden. Het gaat er niet om wie er gelijk heeft, maar om een open, eerlijk en prikkelend gesprek. Luister naar elkaar en vraag waarom je gesprekspartner een bepaalde keuze maakt. Gebruik jullie nieuwe inzichten om kwaliteit van toezicht te verbeteren en borgen.

STAPPEN...

1. **Deel je slides** via scherm delen met de rest van de deelnemers.
2. **Bespreek het doel van het spel.** Faciliteer een goed gesprek door iedereen aan het woord te laten komen. Zorg voor een open en veilige sfeer.
3. **Open telkens een nieuwe slide** en lees het dilemma voor. Je moet kiezen!
4. **Ga het gesprek aan:** waarom maak je deze keuze? Wat is er belangrijk voor goed toezicht? En wat betekent dat voor je rol als toezichthouder?
5. **Kijk na afloop terug en reflecteer:** welke inzichten nemen jullie mee naar jullie eerstvolgende zelfevaluatie? Welke vervolgstappen kunnen jullie nemen?

Toezicht houden in
het algemeen

Verstand van onderwijs **OF** **Verstand van toezicht**

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Integriteit

Toezichthouderschappen combineren

OF

Alleen toezichthouder in één sector of regio

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Maatschappelijke
verantwoordelijkheid

**Belang van de
organisatie**

OF

**Belang van de
maatschappij**

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Legitimiteit en
compliance

**De wet is leidend in het
toezichthouden**

OF

**Altijd eerst handelen
naar gezond verstand**

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Toezicht houden in
het algemeen

**Herbenoemen voor
consistentie en ervaring**

OF

**Ruimte maken voor
vers bloed**

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Integriteit

**Als toezichthouder
stimuleer je het goede**

OF

**Als toezichthouder
ontmoedig je het foute**

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Toezicht houden in
het algemeen

Herbenoeming is
'ja mits..'

OF

Herbenoeming is
'nee tenzij..'

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Voeg je eigen
dilemma's toe!

... **OF** ...

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Toezicht houden in
het algemeen

**Toezi

chthouders hebben een vastgesteld aantal uren voor hun taken**

OF

**Toezi

chthouders zijn vrij in hoeveel uur zij voor hun taken gebruiken**

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Integriteit

**Ouders zijn een
waardevolle
toevoeging aan de
raad**

OF

**Ouders toevoegen aan
de raad remt enorm**

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Maatschappelijke
verantwoordelijkheid

**Nieuwe toezichthouder
van 30 jaar oud**

OF

**Nieuwe toezichthouder
met 30 jaar ervaring**

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Legitimiteit en
compliance

**Al het werk van het
bestuur willen
controleren**

OF

**Het bestuur volledig vrij
laten in hun
werkzaamheden**

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Transparantie en
openheid

**Bewaak altijd de
vertrouwelijkheid van
informatie**

OF

Er zijn geen geheimen

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Integriteit

**Transparant zijn over
nevenactiviteiten**

OF

**Nevenactiviteiten
zoveel mogelijk
voorkomen**

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Maatschappelijke
verantwoordelijkheid

**Concurreren met de
nieuwe school in de
buurt**

OF

**Samenwerken met de
nieuwe school in de
buurt**

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Legitimiteit en
compliance

**Als toezichthouder
altijd rolvast**

OF

**Als toezichthouder
flexibel in de rollen als
werkgever, klankbord
en netwerker?**

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Transparantie en
openheid

**Alles bespreken met de
schoolleiding**

OF

**Alleen het belangrijkste
punt bespreken met de
schoolleiding**

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Interne en externe
verbinding

**Als toezichthouder
actief netwerken**

OF

**Als toezichthouder
spreek je alleen
mensen die op dat
moment nodig zijn**

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Maatschappelijke
verantwoordelijkheid

**Concreet resultaat op
de korte termijn**

OF

**Een grote kans op de
lange termijn**

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Legitimiteit en
compliance

Op afstand blijven

OF

Altijd in verbinding zijn

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Transparantie en
openheid

**Openheid betekent
alles openbaar maken**

OF

**Openheid is te
combineren met
geheimhouding en
vertrouwelijkheid**

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Interne en externe
verbinding

**De raad is vrij om te
spreken wie zij wil**

OF

**De raad moet
overleggen met het
bestuur over het leggen
van contacten**

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Professionaliteit en
lerend vermogen

**Sturen op kwaliteit en
stabiliteit**

OF

**Kansen benutten door
nieuwe dingen te
proberen, met het
risico op falen**

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Voeg je eigen
dilemma's toe!

... **OF** ...

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Verantwoording

**Keuzes vooraf
afstemmen is het
belangrijkste**

OF

**Verantwoording
achteraf is het
belangrijkste**

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Transparantie en
openheid

**De raad neemt het
initiatief**

OF

**De raad reageert op
initiatieven**

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Interne en externe
verbinding

**Aanwezig zijn op
zoveel mogelijk
bijeenkomsten en
werkbezoeken**

OF

**Selectief omgaan met
je tijd**

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Professionaliteit en
lerend vermogen

**Iedere toezichthouder
moet individueel 8 uur
aan professionalisering
doen**

OF

**Elke raad moet
gezamenlijk 8 uur aan
professionalisering
doen**

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Verantwoording

**Gelijk rapporteren over
actuele kwesties**

OF

**Later gedetailleerd
rapporteren**

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Interne en externe
verbinding

**(G)MR is een
verplicht nummer**

OF

**(G)MR is een
strategisch partner**

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Professionaliteit en
lerend vermogen

**De bestuurder is nooit
aanwezig bij de
zelfevaluatie**

OF

**De bestuurder is altijd
aanwezig bij de
zelfevaluatie**

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Voeg je eigen
dilemma's toe!

... **OF** ...

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Verantwoording

**Issues altijd alleen
bespreken met de
doelgroep in kwestie**

OF

**Met alle issues altijd
naar buiten treden**

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Professionaliteit en
lerend vermogen

**Doen wat je altijd doet,
omdat het goed gaat**

OF

**Risico's nemen en
tolereren dat er dingen
fout kunnen gaan**

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?

Verantwoording

**Elkaar durven
aanspreken op fouten**

OF

**Zelf het podium durven
nemen bij fouten**

Je **moet** kiezen!
Waarom deze keuze?